

PEDAGOGISCH CONCEPT

DAGCENTRUM Den Akker

Inhoudstafel.

1. Inleiding.

- 1.1. Situering in de organisatie.**
- 1.2. Accommodatie.**
- 1.3. Organigram.**
- 1.4. Teamsamenstelling.**
- 1.5. Doelgroep en doelstelling.**

2. Pedagogische werking

2.1. Hulpverleningsproces.

- 2.1.1. Aanmelding.
- 2.1.2. Intake- en opnameproces.
- 2.1.3. Verloop van de begeleiding.

2.2. De jongere in het dagcentrum

- 2.2.1. De jongere in de groep.
- 2.2.2. De individuele begeleiding.

2.3. De jongere op school.

- 2.3.1. Huiswerk en studiebegeleiding
- 2.3.2. Samenwerking met school en CLB

2.4. De gezinsbegeleiding.

2.5. Ouderwerking

2.6. Proces samenwerkingsverbanden

3. Teamwerking

4. personeelsbeleid

-----

1. Inleiding.

1.1. Situering in de organisatie.

Het dagcentrum Den Akker in Wervik is een kleinschalige, semi-residentiële voorziening die binnen de bijzondere jeugdzorg erkend is voor tien plaatsen (**categorie 4**). Vanaf 1 december 2008 is in het kader van het crisisnetwerk West Vlaanderen één van de plaatsen voorbehouden voor crisisbegeleiding.

De voorziening ressorteert onder de Inrichtende Macht van de Vereniging Ons Tehuis voor Zuid-West-Vlaanderen. De Vereniging Ons Tehuis voor Zuid-West-Vlaanderen bestaat uit een samenwerkingsverband (Vereniging) van vijf OCMW's: Ieper, Kortrijk, Poperinge, Waregem en Wervik.

De organisatiestructuur van de Vereniging Ons Tehuis is gebaseerd op het unit-model. Elke entiteit of unit krijgt een zo groot mogelijke autonomie en zelfverantwoordelijkheid binnen de grenzen van de missie en doelstellingen van de organisatie. Voor een meer uitgebreide situering van het organisatiemodel verwijzen we naar de tekst uit het kwaliteitshandboek, in bijlage toegevoegd : organisatorische visie : unit-model en resultaatgerichte functieomschrijvingen en resultaatgerichte afspraken.

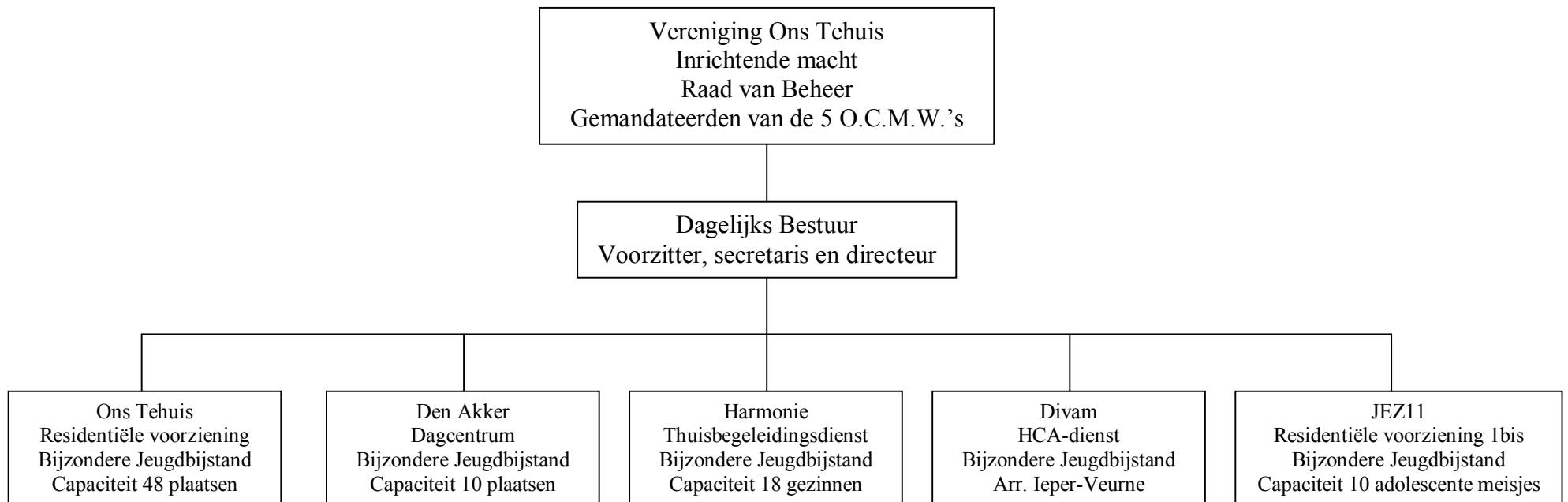
Naast de eenheid in missie en visie wordt het dagcentrum ondersteund door de centrale diensten van de Vereniging Ons Tehuis: directie, boekhouding en administratie, personeelsbeleid, integrale kwaliteitszorg, technische dienst.

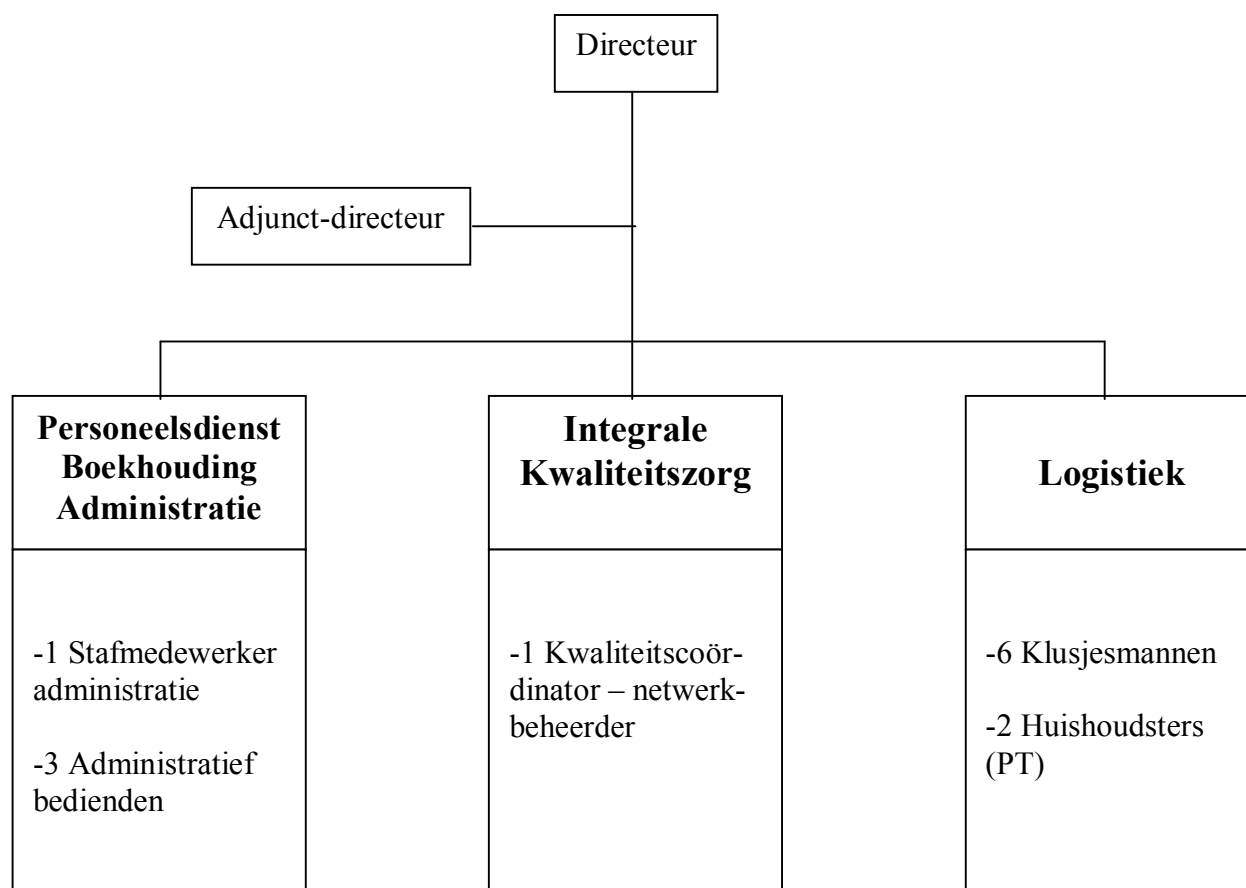
1.2. Accommodatie.

Het dagcentrum situeert zich in een ruime rijwoning in de Kruisekestraat 101 te Wervik. Het gebouw beschikt over een inkom met hall, een ruime living met aparte eetruimte, een moderne keuken, een bergplaats en een toilet op de benedenverdieping. De bovenverdieping bestaat uit een bureel, een vergaderruimte, twee studielokalen en een badkamer. Op de zolderverdieping is er een gezellige speel-, knutsel- of vertelruimte ter beschikking. Er is eveneens een ruime tuin met aangepaste speeltuigen.

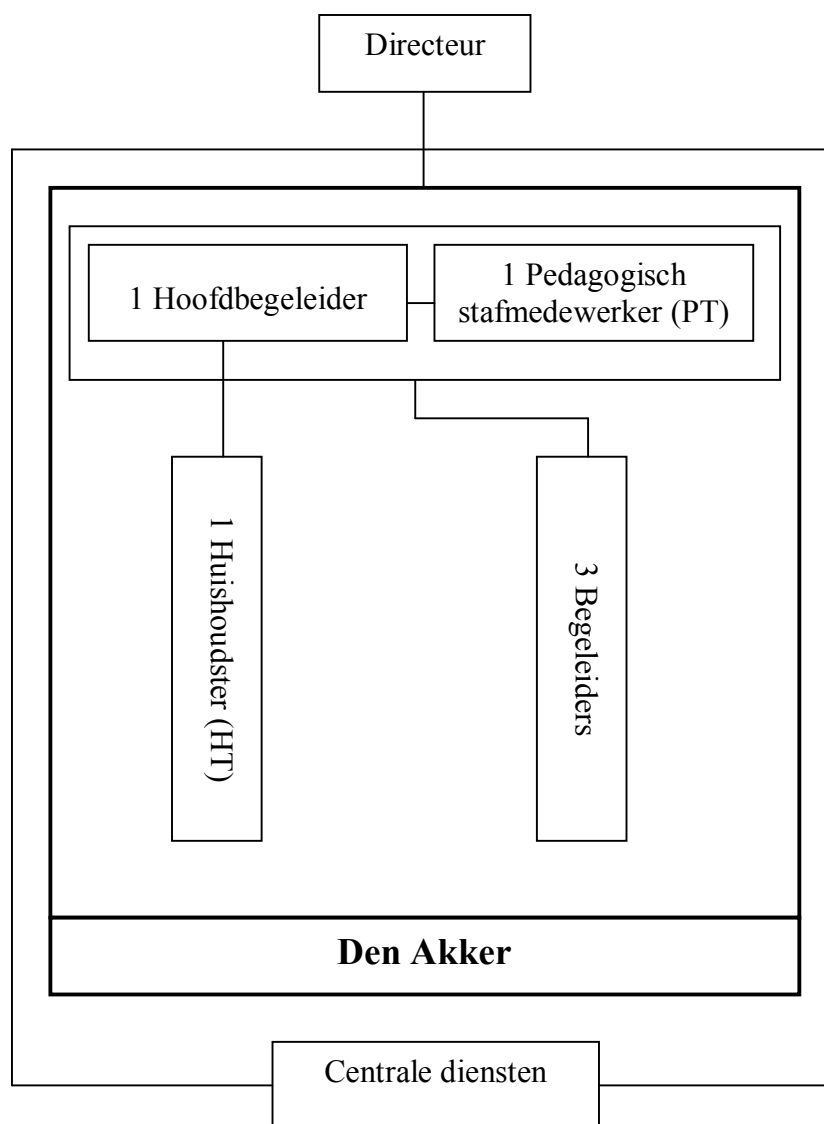
1.3. Organigram.

Organigram van de Vereniging Ons Tehuis voor Zuid-West-Vlaanderen:

Organigram van de Centrale Diensten:

Organigram van het dagcentrum Den Akker:

Teamsamenstelling.

Het begeleidend team van Den Akker is multidisciplinair samengesteld. Voor het onderhoud en het bereiden van de maaltijden is er een halftijdse logistieke kracht.

Het volledige team bestaat uit :

- De hoofdbegeleider.
- Drie begeleid(st)ers (= voltijdse equivalenten).
- Deeltijds pedagogisch stafmedewerker
- Halftijdse huishoudster.

Het team wordt verder ondersteund door de centrale diensten van de Vereniging Ons Tehuis (zie supra).

1.5. Doelgroep en doelstelling.

Het dagcentrum staat in voor de integrale begeleiding van zowel jongens als meisjes vanaf de leeftijd van 6 tot 18 jaar, en hun gezinnen die zich in een problematische opvoedingssituatie bevinden.

De problemen binnen het gezin kunnen van verschillende aard zijn :

- opvoedingsproblemen.
- relatie- en communicatieproblemen.
- materiële en financiële problemen.
- problemen ten gevolge van een zwakke maatschappelijke positie.
- problemen ten gevolge van zwakke begaafdheid van één of van beide partners.
- schoolproblemen.

De globale doelstellingen van Den Akker kaderen binnen de missie en maatschappelijke visie van de Vereniging Ons Tehuis. Beide elementen zijn een onderdeel van het kwaliteitshandboek en worden hier in bijlage opgenomen.

Meestal gaat het om een veelheid van problemen die op een complexe manier op elkaar inwerken. De opvoedingssituatie en het opvoedingsprobleem zijn echter steeds het uitgangspunt voor dagcentrumbegeleiding. De essentie van het hulpaanbod bestaat uit een combinatie van gezinsbegeleiding met de naschoolse opvang van 1 of meerdere kinderen uit dit gezin. Deze combinatie maakt zowel een intensieve begeleiding van het gezin als een rechtstreekse begeleiding van de jongere mogelijk.

Zowel de gezinsbegeleiding als de begeleiding van de jongere in het dagcentrum zijn er uiteindelijk op gericht een aantal inzichten, vaardigheden en groeimogelijkheden mee te geven zodat het samenleven voor alle gezinsleden constructiever kan verlopen en het gezin opnieuw zelfstandig kan functioneren.

Een begeleiding kan pas starten na akkoord van het Comité Bijzondere Jeugdzorg of van de jeugdrechtbank.

2. Pedagogische werking

Als basis hanteren we de hulpverleningsvisie die uitgeschreven is voor de Vereniging Ons Tehuis (zie bijlage). Uitgangspunt is een integratie van verschillende theoretische kaders. Er wordt niet gekozen voor een therapeutische opstelling noch voor één welbepaald theoretisch concept. Wel baseren we ons onder meer op inzichten uit de (ortho)pedagogie, de ontwikkelingspsychologie, de gedragstherapie, de systeem- en communicatietheorie en het contextueel denkkader. Deze denkkaders zijn invloedsbronnen die inspirerend en richtinggevend werken zowel wat onze perceptie op de gezinsleden en hun problematiek betreft als wat ons hulpverlenend handelen betreft. De integrale tekst van de hulpverleningsvisie is een onderdeel van het kwaliteitshandboek en is in bijlage toegevoegd.

Het begeleidingsaanbod van het dagcentrum omvat een zestal processen: het hulpverleningsproces, de jongere in het dagcentrum, samenwerking met school en CLB, de gezinsbegeleiding, de ouderwerking en het proces samenwerkingsverbanden.

Dit aanbod wordt gerealiseerd en ondersteund door een intensieve teamwerking.

2.1. Hulpverleningsproces.

2.1.1. Aanmelding.

Een begeleiding kan via het Comité Bijzondere Jeugdzorg en na akkoord van ouders, dagcentrum, jongere (vanaf 14 jaar) en Comité Bijzondere Jeugdzorg van start gaan.

Als ouders, CLB-centra, scholen,... aanmelden, verwijzen wij hen, na het verstrekken van nodige informatie, door naar het Comité Bijzondere Jeugdzorg.

De Jeugdrechtbank kan een begeleiding opleggen.

2.1.2. Intake en opname.

De consulent verkent telefonisch of via een informatiegesprek de mogelijkheid tot opname in het dagcentrum en geeft de nodige gegevens door. Indien een opname mogelijk is, neemt de consulent contact op met het gezin en plant een kennismakingsgesprek in het dagcentrum. Tijdens dit gesprek is de consulent niet aanwezig.

Tijdens het kennismakingsgesprek wordt de werking van het dagcentrum aan de betrokken gezinsleden uitgelegd aan de hand van de 'Onthaalbrochure voor ouders'. Op het einde van het gesprek geven wij hen deze brochure mee. Er gebeurt ook een rondleiding.

Het is niet de bedoeling dat er nu reeds een probleemverkenning gebeurt. Tegenover de eventuele hulpvragen die in dit gesprek aan bod komen, leggen wij wel ons aanbod uit.

Bij vrijwillige hulpverlening kan het gebeuren dat het gezin in deze fase nog afhaakt. Gebeurt dit niet, dan wordt een intakegesprek gepland. Hierbij is de consulent wel aanwezig. Naast het verkennen van de problematiek maken wij ook praktische afspraken met het oog op de start van de begeleiding.

Bij de start van de begeleiding stellen wij de jongere voor aan de jongerengroep en

de teamleden. Samen met de jongere overlopen wij de informatiebrochure.

2.1.3. Verloop van de begeleiding

Tijdens de eerste weken wordt er zowel met de ouders als met de jongere uitvoerig stilgestaan bij hun specifieke hulpvragen. Een grondige analyse van de hulpvragen en klachten samen met de cliënten is de eerste stap in de hulpverlening. We willen van bij het begin duidelijk krijgen wat volgens de gezinsleden het probleem is en wat zij zelf veranderd wensen te zien. Vanuit die dialoog met zowel ouders als jongere komen we tot het formuleren van concrete doelen die hun neerslag krijgen in het handelingsplan.

Ten laatste vijfenveertig dagen na de opname wordt het handelingsplan opgemaakt. Naast de doelen geformuleerd door de diverse gezinsleden, worden hierin ook heel expliciet de doelstellingen van de verwijzer opgenomen, zodat het voor alle betrokkenen duidelijk is dat we werken vanuit een maatschappelijke opdracht die niet zomaar naast zich neer gelegd kan worden.

Ook werk- en aandachtspunten die de begeleiding vanuit observaties vaststelt en die niet door een van de andere partijen als doelen werden geformuleerd, krijgen hun neerslag in het handelingsplan.

Het handelingsplan vormt een belangrijk werkinstrument doorheen de begeleiding. De doelstellingen en de middelen die erin omschreven staan, worden doorheen de dagdagelijkse werking, de gezinsgesprekken en individuele gesprekken met de jongere geconcretiseerd. Mogelijke knelpunten worden tijdens de wekelijkse teamvergaderingen gesignaleerd en besproken en indien nodig wordt het handelingsplan bijgestuurd.

Om de zes maanden wordt de begeleiding met alle betrokken partijen geëvalueerd en krijgt dit zijn neerslag in het evolutieverslag.

Tijdens de bespreking van dit verslag, waarbij zowel ouders, jongere als de verwijzer aanwezig zijn, wordt beslist in hoeverre de begeleiding al of niet verlengd wordt dan wel afgebouwd. Bij verlenging of afbouw worden nieuwe doelen naar de toekomst toe besproken en opgenomen in een nieuw handelingsplan. Bij afbouw van de hulpverlening worden eventueel thuisdagen ingeschakeld.

Alle besprekingen en contacten worden elektronisch geregistreerd. Deze worden toegevoegd aan het dossier van de minderjarige en zijn consulteerbaar door de minderjarige, zoals bepaald in het decreet Rechtspositie van de Minderjarige in de Integrale Jeugdhulp.

Indien beslist wordt tot het stopzetten van de begeleiding wordt de wenselijkheid van eventuele nazorg besproken en afgesproken hoe deze zal gerealiseerd worden.

2.2. De jongere in het dagcentrum.

Dit proces omvat twee belangrijke pijlers: de jongere in de groep en de individuele begeleiding.

Wij implementeren het decreet inzake de rechtspositie van de minderjarige in de Integrale Jeugdhulp in onze werking. Zo hebben wij er oog voor de jongere actief te laten participeren in zijn/haar eigen hulpverleningsproces.

Zowel wat de groepsbegeleiding als de individuele begeleiding betreft, treden wij zo

veel mogelijk in dialoog met de jongere.

2.2.1. De jongere in de groep.

De jongeren komen na de schooluren en tijdens de vakantiedagen naar het dagcentrum. Zij komen er terecht in een groep. Deze groep heeft een specifieke en aanvullende functie in de begeleiding van de jongere. Zij biedt een aantal pedagogische mogelijkheden zoals het bijbrengen van structuur, het aanbieden van een positief leefklimaat, het zinvol invullen van vrije tijd en het aanleren van sociale vaardigheden.

Het consequent hanteren van afspraken en regels, het aanbieden van een vaste dag- en weekstructuur en positieve bevestiging zorgen voor een veilige, gestructureerde en voorspelbare omgeving.

Voor een positieve persoonlijkheidsontwikkeling is het belangrijk dat de jongere zich geaccepteerd en geborgen voelt. Door het creëren van een positief leefklimaat en het opbouwen van een persoonlijke vertrouwensrelatie willen wij vanuit het dagcentrum hiertoe bijdragen.

In de groep met leeftijdsgenoten wordt ook van gedachten gewisseld waardoor de jongere oefent met sociale vaardigheden en tot nieuwe inzichten kan komen.

In interactie met leeftijd- en groepsgenoten leert de jongere zichzelf beter kennen en krijgt hij een duidelijker zicht op het effect van zijn gedrag. Daarnaast kan hij, binnen veilige grenzen, experimenteren met gedragsalternatieven en probleemoplossingen.

Het methodisch groepswork krijgt ook vorm in de kringgesprekken, de groeps gesprekken, vaardigheidstrainingen en vormingsmomenten.

Om de 2 weken is er kringgesprek voor de -12 jarigen en groeps gesprek voor de +12 jarigen. Tijdens de kringgesprekken werken wij rond gevoelsbeleving, sociale weerbaarheid en communicatieve vaardigheden. In de groeps gesprekken (+12 j) oefenen we op systematische manier sociale en communicatieve vaardigheden (leren luisteren, opkomen voor eigen mening, geven en ontvangen van feedback, leren compromissen sluiten...). Daarnaast worden zowel het kringgesprek als het groeps gesprek gebruikt als inspraak en participatiekanaal voor de jongeren.

Afhankelijk van de noden en de groepssamenstelling bieden we een langduriger trainingstraject aan. Een voorbeeld hiervan is de psychosociale weerbaarheidstraining "Ho, tot hier en niet verder". Dit is een training van 12 sessies, ontwikkeld door Joeske Kool, die bestemd is voor kinderen in de leeftijd van 7 tot 12 jaar en een goede balans tussen "het opkomen voor jezelf" en het afstemmen van je gedrag en je gevoel op je omgeving" beoogt

Ook voor de vormingsmomenten vertrekken we vanuit de noden die gedetecteerd worden binnen de groepswerking. Hierbij doen we beroep op het aanbod van externe diensten zoals de jeugddienst, het Jiac, CGZ,... en hebben we ook een eigen aanbod zoals de contactdoos (een spel met opdrachten en stellingen dat opgezet is om de jongeren te laten reflecteren en communiceren rond bepaalde thema's).

Een gevarieerd activiteiten aanbod, zowel in groep als individueel, biedt naast ontspanning, ook de kans eigen mogelijkheden en talenten te ontdekken en te

ontwikkelen. Aansluiting bij sportclubs of andere extern georganiseerde vrijetijdsbesteding wordt gestimuleerd.

Tijdens de grote vakantie opteren wij ervoor met alle jongeren op kamp te gaan omdat dit, naast ontspanning, ook een meerwaarde biedt binnen de begeleiding:

- creëren van nieuwe leermomenten zoals bv. dagstructuur, eetproblemen, hygiëne, slaapproblemen, opnemen van verantwoordelijkheden, kansen scheppen,...
- optimaliseren van de relatie tussen jongeren en begeleid(st)ers
- Het geeft de kans aan jongeren om bepaalde angsten te leren overwinnen, andere ervaringen op te doen, zelfontplooiing en zelfredzaamheid te bevorderen,...

De jongere wordt ook gestimuleerd deel te nemen aan externe kampen, hetzij met een jeugdbeweging, hetzij met andere instanties,...

Deze kampen bevorderen de sociale integratie en de zelfontplooiing van de jongere.

2.2.2. De individuele begeleiding.

We streven er naar om vanuit een vertrouwensrelatie de jongere te ondersteunen en te stimuleren in zijn individuele ontwikkeling en dit op de diverse domeinen (fysiek, psychisch, emotioneel, verstandelijk, sociaal, moreel). Naast de groepswerking is de individuele begeleiding hierbij een belangrijke peiler.

Die individuele begeleiding krijgt enerzijds vorm in een individuele benadering van de jongere binnen het groepsgebeuren, anderzijds via individueel gerichte en gestructureerde aandachtsmomenten.

In de individuele gesprekken komen werkpunten uit het handelingsplan aan bod: de thuissituatie, inzichten in eigen handelen, het verwerken van emoties, het zich leren uiten, het aanleren van praktische vaardigheden...

Naast individuele gesprekken worden er ook andere middelen aangewend: individuele oefeningen, rollenspel, schrijfo opdrachten, visualiseren, individuele taken, gedragskaart, individueel beloningssysteem, individuele activiteitenplanning.....

Bij de jongere kinderen wordt eerder gebruik gemaakt van non-verbale technieken, terwijl we met adolescenten meer gebruik maken van verbale middelen.

De individuele begeleiding zien wij ook als een belangrijk middel om de jongere een stem te geven binnen zijn eigen hupverlening. Via deze weg proberen we dus ook om de inspraak en participatie van jongeren op individueel niveau te maximaliseren.

Voor sommige aspecten van de individuele begeleiding (bv psychotherapie) doen we beroep op gespecialiseerde diensten.

2.3. De jongere op school

Schoolproblemen zijn een vaak gehoorde aanmeldingsklacht. Vaak is er bij de jongere sprake van schoolmoeheid, demotivatie, verkeerde schooloriëntatie, onbegrip vanwege leerkrachten, enz... Dit alles heeft een negatieve invloed op de schoolcarrière.

Begeleiding rond dit onderwerp veronderstelt dan ook dat er, naast de concrete studie- en huiswerkbegeleiding in het dagcentrum zelf, ook de nodige aandacht gaat naar het organiseren van overleg en onderhandeling met leerkrachten, directies, ouders, CLB en eventueel gespecialiseerde diensten.

2.3.1. Studie- en huiswerkbegeleiding.

Het werken aan een positief leerklimaat, het opvolgen van het studiewerk, het aanleren van goede studiemethode en het bijwerken van eventuele leerachterstanden zijn de belangrijkste doelstellingen van de studie- en huiswerkbegeleiding.

In de praktijk betekent dit dat met elke jongere individuele afspraken gemaakt worden omtrent studiemoment en de daartoe voorziene ruimte, dat de agenda dagelijks wordt nagezien en de te maken schooltaken worden opgevolgd (controle huistaken, opvragen lessen). In eventueel bijwerk worden de moeilijkheden bijgestuurd. Ook de studiemethodiek en de aanpak van problemen op schools vlak komen regelmatig aan bod. Na elke examenperiode worden de schoolresultaten met de jongere besproken en worden de individuele afspraken zonodig aangepast.

Ook met de ouders bespreken wij regelmatig de schoolse vorderingen en/of de moeilijkheden en appelleren hen om de nodige interesse voor het schoolwerk van hun jongere te tonen. Indien nodig worden concrete samenwerkingsafspraken gemaakt i.v.m. studiemomenten thuis.

Een laatste aspect van de studiebegeleiding omvat de begeleiding van de jongere en zijn gezin bij de studiekeuze en de schooloriëntering, dit uiteraard in samenwerking met de school en het CLB.

2.3.2. Samenwerking met school en CLB

Naast de concrete dagdagelijkse studiebegeleiding vormt het organiseren van overleg en onderhandeling met leerkrachten, directies, ouders, CLB en eventueel gespecialiseerde diensten een belangrijk aspect van het proces 'jongere op school'. Vaak neemt het dagcentrum een brugfunctie op tussen gezin en school en treedt waar nodig op als bemiddelaar tussen ouders, school en CLB.

Concreet betekent dit dat wij, in samenspraak met de ouders, regelmatig zowel formele als informele contacten hebben met leerkrachten, directie en CLB-medewerkers. Deze contacten leiden, indien nodig, tot zeer concrete samenwerkingsafspraken.

Daarnaast ondersteunen wij de ouders in hun contacten met de school en het CLB en treden, indien nodig, op als bemiddelaar om conflicten of misverstanden uit te klaren.

Bij een beperkt aantal begeleidingen is de schoolproblematiek van die aard dat samenwerking met een gespecialiseerde dienst, zowel wat betreft diagnosestelling als wat betreft behandeling, aangewezen is .

2.4. De gezinsbegeleiding.

Door de opvang van het kind in het dagcentrum op de drukste momenten van de dag wordt tijdelijk de draaglast van het gezin verlaagd. Hierdoor wordt ruimte geschapen om te werken aan de problemen. Dit proces wordt ondersteund door de gezinsbegeleiding.

De gezinsbegeleiding is er op gericht de gezinsleden een aantal inzichten, vaardigheden en groeimogelijkheden mee te geven zodat het gezin opnieuw zelfstandig kan functioneren, het samenleven voor alle gezinsleden thuis constructiever verloopt en men opnieuw in staat is problemen zelfstandig op te lossen.

Volgende werkprincipes worden hierbij gehanteerd:

De gezinsbegeleiding vertrekt steeds vanuit een pedagogisch perspectief. Dit houdt in dat in alle begeleidingen het luik opvoeding aan bod komt. De opvoedingssituatie wordt bekeken aan de hand van een analyse van sterktes en zwaktes in de ouderlijke vaardigheden (emotionele betrokkenheid, positieve bevestiging / stimuleren van autonomie en leeftijdsadequaat gedrag, gezonde structuur , toezicht houden en oplossingsvaardigheden).

Tijdens de begeleiding wordt gewerkt aan het verhogen van die vaardigheden die enerzijds nodig zijn om een antwoord te kunnen bieden op de specifieke hulpvraag en anderzijds die bijdragen tot het verbeteren van het pedagogisch klimaat.

De gezinsbegeleiding werkt echter integraal. Het pedagogisch perspectief is het zwaartepunt van de begeleiding, maar gezien er zich vaak een kluwen van problemen aandient, worden praktische, administratieve, sociale of psychische problemen mee in de begeleiding opgenomen. Vaak is echter ook samenwerking met andere diensten aangewezen, waarbij het dagcentrum dan vaak de coördinerende rol op zich neemt.

De gezinsbegeleiding vertrekt vanuit het positieve. Ook al lopen er heel wat zaken fout , toch wordt er gezocht naar positieve aangrijpingspunten waarop de begeleiding zich verder kan enten. Een respectvolle, niet veroordelende houding vormt de basis voor een goede samenwerkingsrelatie.

Het aanbod van de begeleiding wordt op maat van het gezin gemaakt. De gebruikte middelen en methodieken staan in functie van de hulpvragen van het gezin. Hierbij wordt rekening gehouden met de eigenheid , mogelijkheden en beperktheden van het gezin.

De gezinsbegeleiding werkt emancipatorisch. Problemen oplossen , wordt niet door de begeleider overgenomen, maar er wordt een proces op gang gezet waardoor de ouders zelf de veranderingen kunnen bewerkstelligen. Verder betekent dit ook dat het gezin inspraak krijgt en mee betrokken wordt bij alle mogelijke beslissingen en evaluatiemomenten.

Het gezin wordt begeleid door één vaste, integrale begeleider. Het dagcentrum opteert voor een integrale begeleiding waarbij zowel de individuele begeleiding van de jongere als de gezinsbegeleiding door dezelfde persoon gebeuren.

Er is minstens eenmaal per twee weken een gesprek, dat al naar gelang, plaats heeft in het gezin zelf of in het dagcentrum. De frequentie van de gesprekken kan , indien nodig opgeschroefd worden. Daarnaast is er tijdens de openingsuren van het dagcentrum steeds een begeleider bereikbaar . In een periode van crisis , kunnen

ouders dan ook steeds bij iemand terecht.

Binnen de gezinsbegeleiding wordt aandacht besteed aan volgende aspecten :

Pedagogische begeleiding

Binnen de gezinsbegeleiding staat dit hulpverleningsaspect centraal. In de opstartfase analyseren we de bestaande opvoedings situatie en wordt er een balans opgemaakt van de sterktes en tekorten. Via verschillende vormen van gesprek gaande van duiding, advies, incidentbespreking tot confrontatie, via het aanleren van opvoedingstechnieken, via modeling en participerende observatie, via het maken van samenlevingsafspraken, via het samen doen, enz...kan er op het vlak van de pedagogische begeleiding gewerkt worden aan :

- verwerven van opvoedingsinzichten
- aanleren van pedagogische vaardigheden
- ouders inzicht bijbrengen in bepaalde ontwikkelingsfasen van hun kind en hen leren hoe hierop adequaat te reageren
- aanleren van probleemoplossende vaardigheden
- op elkaar afstemmen van de opvoedingsstijlen van beide ouderfiguren.
- verbeteren van de communicatie tussen de gezinsleden

Basisbehoeftenbegeleiding

Doorheen de gezinsbegeleiding trachten we de groeikansen van elk individueel kind en van de ouders maximaal te bevorderen. Om als individu ten volle tot ontplooiing te kunnen komen , dienen er echter aan een aantal basisvoorwaarden te worden voldaan. We hebben de basisbehoeften opgesplitst in een zevental categorieën:

- Fysiek persoonsgerichte zorg zoals eten , drinken en kledij
- Gezondheid en hygiëne zowel op persoonlijk vlak als in de woning
- Veilige en comfortabele materiële infrastructuur
- Emotionele en affectieve basisbehoefte
- Verstandelijke en creatieve ontwikkeling
- Zelfontplooiing en zelfrealisatie van alle gezinsleden
- Sociale ontwikkeling en gewetensvorming

Tijdens de begeleiding wordt nagegaan in hoeverre aan deze basisbehoeften is voldaan . Indien een tekort in deze basisbehoeften leidt tot een belemmering van de individuele ontplooiing van één of meerdere gezinsleden, worden er in dit verband concrete doelstellingen opgenomen in het handelingsplan. Ondersteuning bij het oplossen van materiële en praktische problemen creëert ruimte voor andere begeleidingsaspecten.

Waar nodig of zinvol wordt beroep gedaan op samenwerking met gespecialiseerde diensten. In dit geval kan het de taak van de gezinsbegeleiding zijn dit proces te ondersteunen en te blijven motiveren.

Netwerk rond het gezin

Werken aan maatschappelijke integratie door het organiseren , stimuleren of uitbouwen van een netwerk rond het gezin, is een ander aspect van de gezinsbegeleiding. Naast het creëren van een aantal hulpbronnen, is een goede maatschappelijke integratie een blijvende vorm van preventieve ondersteuning. Het

is een samen zoeken naar het inschakelen en/of beïnvloeden van de reguliere kanalen in hun nabije omgeving. We denken hierbij aan : familiale context, vrienden en belangrijke derden, vrije tijd, tewerkstelling, school, andere hulpverleningsdiensten.

2.5. Ouderwerking.

Binnen het begeleidingsaanbod van het dagcentrum Den Akker vormt de ouderwerking een belangrijk ondersteunend proces.

Het dagcentrum organiseert jaarlijks drie informele ouderavonden: een nieuwjaarsreceptie, een barbecue ter afsluit van het schooljaar en een fotomontage van het voorbije kamp.

Naast momenten van informele ontmoeting , brengen we ouders ook samen om in groep te reflecteren over opvoeden, omgaan met kinderen, omgaan met probleemgedrag enz. Dit is bedoeld als een aanvulling op de individuele gezinsbegeleiding en beoogt naast psycho-educatie ook een social-learning effect.

Naast de klassieke formule van een vormingsavond waarbij een thema ingeleid wordt door een spreker , gebruiken we steeds meer interactieve formules (bv gebruik van stellingspel) om op een speelse en niet bedreigende manier met ouders in gesprek te gaan over hun pedagogisch handelen en hen te laten nadenken over hun communicatie met hun kinderen.

2.6. Proces samenwerkingsverbanden

Bij de opstart van de begeleiding zijn er vaak reeds instanties, andere diensten of hulpverleners in het gezin betrokken of stellen we tijdens de begeleiding vast dat meer gespecialiseerde hulpverlening op bepaalde domeinen aangewezen is.

De lijst van personen, diensten, instanties,... waarmee gedurende de begeleiding contact genomen wordt, is soms lang en het overleg met deze derden neemt de nodige tijd in beslag van de gezinsbegeleider. Daarom vinden we dit een belangrijk proces binnen de werking.

Het dient benadrukt dat we bij het aangaan van samenwerking of bij contactname met zinvolle derden rigoureus omgaan met de privacy van de cliënt. Daar rond is er een uitgebreide visietekst en procedure uitgewerkt.

Het proces samenwerkingsverbanden kunnen we in volgende stappen opdelen :

Overleg met ouders en/of betrokken gezinslid

In overleg met de ouders en/of betrokken gezinslid bekijken we welke diensten, personen reeds in het gezin betrokken zijn en gaan na in hoeverre contactname met deze derden zinvol kan zijn

Infoverzameling

Dit geldt in het bijzonder voor derden die reeds een langere periode in het gezin werkzaam zijn. Zij kunnen zinvolle informatie over het gezin vanuit een andere

invalshoek geven. Deze contactname gebeurt met medeweten van het gezin en er volgt een terugkoppeling van het gesprek als er geen gezinslid bij aanwezig was.

Overleg met betrokkenen

We wensen zoveel mogelijk het gezin bij deze vorm van overleg te betrekken. Indien het gezin niet op het overleg aanwezig is, wordt er een synthese van het gesprek gegeven.

Overleg betekent dat we met soms verschillende relevante derden een rondetafelgesprek organiseren met als doel de interventies van de verschillende partijen op elkaar af te stemmen en mogelijke misverstanden of valkuilen te vermijden. Het dagcentrum neemt een coördinerende en centrale rol in tijdens deze rondetafelcontacten.

Uittekenen van samenwerkingsafspraken

Vanaf deze stap krijgt de samenwerking een systematisch en formeel karakter en krijgt dit een plaats binnen het handelingsplan. De doelstellingen die we met deze samenwerking willen bereiken worden in het verslag opgenomen. Uitgangspunt is dat de samenwerking het belang en/of ontplooiing van één of meerdere gezinsleden dient.

Uitvoeren van samenwerkingsafspraken

De concrete strategieën zijn terug te vinden in het handelingsplan.

Evalueren van samenwerkingsafspraken

Net zoals binnen het hulpverleningsproces met het gezin vindt op regelmatige basis een terugkoppeling plaats waarin de doelstelling en strategieën geëvalueerd worden. Het gezin wordt zoveel mogelijk in dit proces betrokken.

Dit leidt tot het verder zetten en eventueel bijsturen van samenwerkingsafspraken of tot het stopzetten van de samenwerking.

2.7. Crisisbegeleiding.

Per één december 2008 stappen wij als partner in het hulpprogramma crisisnetwerk binnen Integrale Jeugdhulpverlening.

We stappen in het verzekerd en het mogelijk aanbod waarbij wij in het verzekerd aanbod één plaats ter beschikking houden voor crisisbegeleiding en in het mogelijk aanbod één plaats hebben afhankelijk van de bezetting van het dagcentrum..

Crisisbegeleiding is een mobiele of ambulante hulpverlening van 28 dagen die kan verlopen in combinatie met crisisinterventie (= crisisbegeleiding na crisisinterventie) of crisisopvang. Deze periode is verlengbaar met maximum twee keer een week.

De algemene doelstellingen zijn :

- Voorkomen dat minderjarigen in een crisissituatie te snel binnen een te ingrijpende context of gerechtelijk circuit terechtkomen
- De crisissituatie benutten om een veranderingsproces op gang te brengen
- Veiligheid installeren.

De crisisbegeleiding gaat binnen de 24u na aanmelding van start en is zeer intensief (3 tot 5 contacten per week).

3. Teamwerking

Groepswerk veronderstelt goed op elkaar afgestemde begeleiders. Tijdens de wekelijkse teamvergaderingen wordt via overleg en afspraken gestreefd naar een eenduidige en consequente begeleidingstijl. Het pedagogisch handelen van de verschillende teamleden wordt op elkaar afgestemd, zonder weliswaar afbreuk te doen aan ieders eigenheid. Een goede en intensieve samenwerking is gebaseerd op een open en respectvolle communicatie, waar ruimte is voor wederzijdse feedback. Het team is echter ook het vangnet waarop kan teruggevallen worden bij moeilijke momenten, en dat ondersteuning biedt bij het zoeken naar oplossingen voor gestelde problemen. Dit veronderstelt een positieve teamgeest en een gezonde betrokkenheid op zowel de professionele als individuele leefwereld van de collega's en een grote portie loyaliteit en collegialiteit.

Deze elementen zijn verwerkt in het proces teamwerking, als onderdeel van ons kwaliteitshandboek.

Middelen om goede teamwerking tot stand te brengen:

- wekelijkse teamvergadering
  - § Met praktische punten: activiteiten, afspraken, studiedagen.
  - § Pedagogische punten: bespreking van het groepsgebeuren, grondige bespreking van de individuele begeleiding van zowel jongere als van hun gezin.
- themavergaderingen :
  - § grondige uitdieping van pedagogische thema's
  - § ontwikkelen van nieuwe methodieken
- bijhouden van dagboek
- jaarlijkse teamdag
- informele overlegmomenten en feedback
- resultaatgerichte afspraken tussen hoofdbegeleiders en begeleid(st)ers
- VTO-beleid

4. Personeelsbeleid

Het is een wetmatigheid in de kwaliteitszorg , en nog sterker in de verzorgingssector, dat een gezond personeelsbeleid en een gezond werkklimaat, leidt tot een aanzienlijke optimalisering van de gebruikte middelen, die leidt tot een verbetering van het leef- en opvoedingsklimaat voor de ons toevertrouwde jongeren en hun gezinnen.

De Vereniging Ons Tehuis streeft bij de invulling van het personeelskader naar de meest kwaliteitsvolle invulling. In de praktijk komt dit neer om “de juiste man op te juiste plaats” te zetten en er bovendien voor te zorgen dat de personeelsleden

voldoende worden opgeleid en ondersteund zodat ze blijvend kunnen beantwoorden aan de eisen die het werk en de organisatie van hen vraagt.

Binnen de Vereniging Ons Tehuis maakt het peilen naar deze basiscompetenties een onderdeel uit van de werving en selectie van medewerkers. Vertrekkende van die basiscompetenties worden dan via begeleidingsgesprekken en evaluatiegesprekken gekeken naar eventuele leemtes en kan vorming en opleiding gevolgd worden.

Binnen het personeelsbeleid wordt rekening gehouden met twee doelstellingen die zo maximaal mogelijk op elkaar afgestemd worden, nl. zorg voor de medewerker enerzijds en zorg het bereiken van organisatiedoelstellingen anderzijds. Er wordt gestreefd naar een zo optimaal mogelijk evenwicht tussen het welbevinden van de medewerker en de doelstellingen van de organisatie. We volgen hierbij de visie van Peter Drucker, één van de grondleggers het resultaatgericht management.

Een ander belangrijk element is dat de medewerkers voldoende betrokken zijn bij de te bereiken doelstellingen van de organisatie. De inbreng van de medewerkers bij het bepalen van de resultaten die bereikt moeten worden, wordt als waardevol beschouwd en aangemoedigd.

Medewerkers onderschrijven de missie bij aanwerving en verklaren zich akkoord met de doelstellingen van de organisatie. Binnen dit kader wordt een maximale haalbare zorg voor de medewerker nagestreefd.

Meer informatie over het personeelsbeleid is te vinden in de procedure voor het opleiden van nieuw personeel, de procedure voor het evalueren van personeel, de procedure voor het ondersteunen van personeel via resultaatgerichte afspraken, de procedure voor het ondersteunen van personeel via begeleidingsgesprekken en het VTO-beleid.